

Puglia: növekvő vonzerő

Puglia az öt kevésbé fejlett olasz régió egyike, amely a múltban jelentős finanszírozásban részesült a kohéziós politikai alapokból, és a tervek szerint ez a 2014–2020-as programozási időszakban is folytatódik.

IPARPOLITIKA PUGLIÁBAN UNIÓS FORRÁSOKBÓL

A vállalközi rendszer versenyképességének támogatása létfontosságú a regionális gazdasági fejlődés és az életminőség javítása tekintetében. Különösen fontos a termelési rendszer helyreállása szempontjából, valamint az innovációkat ösztönző beruházási hajlam és az új piacok megnyitása tekintetében, ideértve azokat az integrált beruházásokat is, amelyek ipari kutatáson és a köz- és magánszféra közötti partnerségen alapulnak.

Az eddigi sikeres eredmények további változásokat hoztak, és kiterjesztették az iparpolitika lehetőségeit a 2014–2020-as uniós finanszírozás új ciklusára nézve. Puglia regionális iparpolitikája elsősorban a beruházások ösztönzésére és a hitelhez történő hozzáférés elősegítésére összpontosított.

Egyrészt programszerződéseket és integrált segélyprogramokat vezettek be a turisztikai ágazatban működő mikro- és kisvállalkozásoknak nyújtott kezdeti beruházási támogatások mellett. Egyéb ösztönzők is voltak, például a hátrányos helyzetűek által létrehozott induló mikro- vállalkozások, az innovatív vállalkozások (újak és meglévők) támogatása, a helyi média kkv-k által nyújtott beruházási támogatás, valamint a elővárosi, termelési célú beruházások támogatása.

Másrészt a kkv-k támogatását garanciák, viszontgaranciák és társgaranciák formájában aktiválták.

A támogatás a következő célok megvalósításához járult hozzá:

- > több mint 11 000 vállalkozás finanszírozása;
- > több mint 1 milliárd euró állami támogatás;
- > kb. 4 milliárd euró értékű támogatási beruházás;
- > több mint 27 000 operatív munkaegység.

A 2014–2020-as program első évének végrehajtása során (2016 júliusától) az életbe lépett kezdeményezések eredményei a következők voltak:

- > 2056 pályázó kezdeményezés;
- > több mint 1,1 milliárd euró értékű beruházás;
- > több mint 418 millió euró kérvényezett támogatás;
- > több mint 32 000 operatív munkaegység.

Puglia Olaszország egyik legvonzóbb régiója az ipari beruházások tekintetében. Külföldi (német, egyesült államokbeli és indiai) csoportok is nyújtanak be pályázatokat: ezek a programszerződés általános keresleti értékének több mint felét teszik ki. Olasz multinacionális cégek is nyújtanak be ipari projekteket.

Az uniós finanszírozásnak köszönhetően a regionális iparpolitika a humántőke támogatását és a termelési célú települések újraosztályozását célzó beavatkozásoknak is segítséget nyújt.

Puglia régió – régies nevén Apulia – az olasz csizma „sarkán” helyezkedik el 400 kilométer hosszan észak–dél irányban. Valóságos mágnesként vonzza a turistákat, akik tömegesen érkeznek Bari és Brindisi reptereire az olcsó repülőjáratokkal, hogy élvezzék a napot és a tengert, valamint hogy gyönyörködhesenek a természeti szépségekben, a történelmi emlékekben és az építészetben.

A kohéziós politika kulcsfontosságú szerepet tölt be Pugliában. 2015 augusztusában az Európai Bizottság 7,12 milliárd euró operatív programot (OP) fogadott el Puglia számára. Ebből 3,56 milliárd euró az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és az Európai Szociális Alapból származik, amelyet nemzeti társfinanszírozás egészít ki. Az olaszországi fő beruházási prioritásokkal összhangban a finanszírozás a következő területekre összpontosít majd:

- a reálgazdaság fellendítése az innovációbarát üzleti környezet, a versenyképesség, a kkv-k, a K+F és a digitális menetrend támogatása révén;
- magas teljesítményű és fenntartható infrastruktúra létrehozása, a természeti erőforrások és a környezet hatékonyabb kezelése, jobb tömegközlekedés, valamint az átmenet a karbonszegény gazdaságra;
- a szociális szolgáltatások és az oktatás javítása a társadalmi befogadás elősegítésével és a szegénység elleni küzdelemmel, az oktatás és képzés átdolgozása oly módon, hogy az jobban megfeleljen a munkaerőpiac kihívásainak, valamint a munkavállalói mobilitás és a munkaerőpiacra való belépés támogatása.

Az operatív program elfogadásakor Corina Crețu regionális politikáért felelős biztos a következőket mondta: „Melegen üdvözlöm ezen ambiciózus program elfogadását. A program nagyléptékű beruházásokat tesz majd lehetővé, amelyek kedvező környezetet teremtenek az innováció és a vállalkozó szellem számára, ezzel több ezer munkahelyet létrehozva. Egyúttal vonzóbbá teszi a régiót, és javít az itt élők életminőségén is.”

EUSAIR

Puglia az adriai- és jón-tengeri régióra vonatkozó uniós stratégiában is részt vesz, amely négy uniós tagállam – köztük

STARE BENE A SCUOLA = SICUREZZA IN SE STESSI + APPRENDIMENTO MIGLIORE

DIRITTI A SCUOLA: KLASSZISOKKAL JOBB LEHETŐSÉGEK

A 2015-ös RegioStars-díjátadó ünnepségen a Diritti a Scuola projekt volt az Inkluzív növekedés: a társadalmi kirekesztés kockázatának kitett emberek társadalmi integrációja kategória díjazottja. Méltatták a projekt megközelítését, amelynek során megelőző lépéseket tett a gyermekek iskolában tartása érdekében. A projekt elsősorban az általános iskolásokra és a középfokú oktatás első két évét befejező tanulókra összpontosított. Kiemelten kezelte a fogyatékossgal élő és a hátrányos helyzetű gyermekeket, és elsősorban a legnagyobb lemorzsolódási aránnyal rendelkező iskolákra fókuszált.

Az oktatás és a szociális gondozás kombinációjával a projekt tanácsadást, oktatási tanácsadást és interkulturális mediációt nyújtott a tanulók és családjaik számára, jelentősen csökkentve a korai iskolaelhagyók számát. Az e célból kialakított segítőszolgálat tanácsadással és információs szolgáltatással segítette a projektiskolákban tanulók kb. egyharmadát (+/- 50 000 diák) és 10 000 családot. A projekt kiemelten támogatta a migráns tanulókat és családjaikat a társadalmi kirekesztettséggel és az integrációval kapcsolatos problémák kezelésében.

TELJES KÖLTSÉG: 140,48 MILLIÓ EURÓ
UNIÓS HOZZÁJÁRULÁS: 75,23 MILLIÓ EURÓ

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/projects/italy/tackling-school-drop-out-rates-and-improving-results

Olaszország – és négy nem uniós ország tengeri, parti és szárazföldi területeit köti össze. Ez a régió 70 millió embernek ad otthont, és az EUSAIR kulcsfontosságú Európa földrajzi kontinuitása szempontjából olyan tekintetben, hogy kiaknázhassa a megerősített együttműködés előnyeit többek között a tengergazdaság, a környezet megőrzése, a közlekedési és az energiaágazat megerősítése, valamint a fenntartható turizmus előmozdítása terén (ld. a *Panorama* 57. számát).

Okosan elköltött pénz

Michele Emiliano, Puglia régió közigazgatásának vezetője szerint (az interjút lásd alább) a 2007–2013 közötti kohéziós politikai támogatás lehetővé tette a régió számára a gazdasági visszaesés negatív hatásainak leküzdését, vonzóbbá és versenyképesebbé téve a régiót.

Több ágazatban strukturális beruházásokat hajtottak végre, többek között a környezetvédelem, a városfejlesztés, az üzleti versenyképesség, az oktatás és képzés, az alkalmazott kutatás, az infrastruktúra és a létesítmények, valamint a jóléti és egészségügyi szolgáltatások terén. Több mint 18 000 vállalkozás részesült összesen kb. 4 milliárd eurós támogatásban, amelynek 10%-át kutatásra fordították, a beruházás pedig hozzávetőleg 70 000 új munkahelyet hozott létre.

Az egészségügyi ágazatban több mint 150 projektet finanszíroztak a szakszolgálatok helyi hálózatának javítása érdekében, amely ennek eredményeképpen most már korszerű technológiával rendelkezik. Ami a jóléti intézkedéseket illeti, fontos eredmények születtek a gyermek- és idősgondozás, valamint a gondozásra szoruló embereknek nyújtott szolgáltatások terén.

A környezetvédelem terén több mint 300 talajvédelmi projekt részesült támogatásban, amelyek célja a természeti kockázatok megelőzése és mérséklése volt. A turizmus is fellendült a számos népszerűsítő és fejlesztési projektnek, valamint a mintegy 400, történelmi színházakat, múzeumokat és katedrálisokat megcélzó, a történelmi és kulturális örökség megőrzését és népszerűsítését célzó projektnek köszönhetően.

Az oktatás és képzés terén jelentős javulás tapasztalható az iskolai lemorzsolódási arányok csökkentésében, amely részben a „Diritti a scuola” (Jogok az iskolában) projektnek köszönhető. A projekt 2015-ben RegioStars-díjat nyert az inkluzív növekedés kategóriában (lásd a projektdobozt).

A PUGLIAI ICT LIVING LAB VALÓDI ELŐNYÖKET BIZTOSÍT

A pugliai Living Lab projekt új szakpolitikai megközelítést hozott a gazdasági válság kezelése és a fenntartható fejlődés javítása kérdésében. A projekt egy technológiai innovációs eszköz kidolgozásával lehetővé tette a helyi vállalkozások – különösen a kkv-k – számára, hogy reagálni tudjanak a közszféra igényeire. Az eredmény egy tudásalapú hálózati modell, amely valós körülmények között területspecifikus, nyitott innovációs környezeteket hoz létre. Mivel a szolgáltatásokat és a platformokat a végfelhasználókkal/fogyasztókkal közösen hozzák létre egy mindennapi környezetben, az eredmény közelebb áll az esetleges piaci alkalmazáshoz.

Az ICT Living Lab meghatározott társadalmi igényeket és az erre adott technológiai válaszokat gyűjtötte össze egy erre a célra kialakított online adatbázisban, amelyet „követelménykatalógus” néven tettek közzé. 2015 végére a katalógus több mint 400 követelményt, a „partnerek” katalógusa pedig 200 különböző egységet tartalmazott.

TELJES KÖLTSÉG:
39,79 MILLIÓ EURÓ
UNIÓS HOZZÁJÁRULÁS:
22,17 MILLIÓ EURÓ

<http://livinglabs.regione.puglia.it/>

A foglalkoztatás is fellendült: kb. 600 000 pugliai vett részt képzési kezdeményezésekben. A résztvevők több mint fele 25 éves vagy fiatalabb volt.

Végül pedig a régió 160 önkormányzatában hajtottak végre városrehabilitációs projektet, ezek az önkormányzatok pedig most hozzájárulnak ahhoz, hogy még vonzóbbá tegyék a régiót a turisták számára. ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

<http://www.regione.puglia.it/>

Apulia

Apulia

4 050 803 (2013), amely a teljes lakosság 6,8%-át teszi ki.

Munkaerőpiac

2013-ban a lakosság alig 46%-a volt foglalkoztatott az országos 59,8%-os átlaghoz képest (uniós átlag: 68,3%); a munkanélküliség 19,8%-os volt (országos: 12,2%, uniós: 10,8%), a fiatalok (25 év alattiak) munkanélkülisége pedig 49,7%-os volt (országos: 40,0%, uniós: 23,5%).

Gazdaság

A régió a gazdasági fejlődés tekintetében lemaradásban van az országos és az uniós gazdasághoz képest: az egy főre jutó GDP PPS-ben az EU-28 átlagos GDP-jének 66,8%-a, a termelékenység pedig 94,8% volt az olaszországi 110,8%-hoz képest. A fő ágazati indikátorok a nemzeti BHÉ (bruttó hozzáadott érték) %-ában kifejezve a szolgáltatások (26,5), pénzügyi és egyéb tevékenységek (25,7), kereskedelem és szállítás (22,5), ipar (13,4), építőipar (8,1) és mezőgazdaság (3,7).

Intelligens szakosodások

Puglia a legdinamikusabbnak tartott régió Olaszországban, és annak ellenére, hogy a K+F-be történő beruházás a nemzeti átlag alatt van, a regionális hatóságok nemrégiben több kezdeményezést fogadtak el a régió innovációs tevékenységének fellendítése érdekében. Az innovációs politika a termelési célú és technológiai körzetek létrehozására, a kutatási intézmények közötti hálózatépítésre, valamint a humántőke képzésére összpontosít. Emilia-Romagna régióval együtt Puglia volt az első olasz régió, amely intelligens szakosodási stratégiát hajtott végre.

Egyéb kulcsfontosságú területek

Gazdasági értelemben véve Pugliában a mezőgazdaság sokkal fontosabb, mint Olaszország többi részében. A régió vezető szerepet tölt be a búza-, az olívaolaj- és a paradicsomexportban. Az egyetlen fontos állatállományt a juhok alkotják, de a régió saját állítása szerint halászati szempontból az országban a negyedik legjelentősebb. A legnagyobb gyártási szakosodások az élelmiszer-, textil- és fémtermékgyártást ölelik fel. Az ipari ágazat rendkívül fejlett a régió déli részén (Tarantóban acélüzem, Brinidisiben vegyi üzem működik). Az egyéb iparágak között megemlíthető a papírgyártás, a gépipar és az építőipari anyagok gyártása. A szolgáltatási szektor általában gyenge Dél-Olaszországban, a turizmus növekvőben van, különösen a tengerparti területeken.

PUGLIA: NAGY AMBÍCIÓK, ERŐS TÁMOGATÁS

Michele Emiliano, Puglia régió közigazgatásának vezetője betekintést nyújt a Panorama magazinnak a kohéziós politika régióbeli szerepébe.

Hogyan támogatja a kohéziós politika Puglia gazdasági fejlődését, és melyek ön szerint a prioritási területek?

Bár a fent említett adatok kiemelik, hogy a központi uniós fellépések mennyire fontosak a hazai növekedési különbségek csökkentésében, több aspektus arra is rámutat, hogy Európa a jövőjét tekintve jelenleg érzékeny szakaszon megy keresztül. Számos országban jelentős az igény a szorosabb kohézióra és a mindennapi problémákra való odafigyelésre, amelyek nagyobb erőfeszítést várnak el a politikai egyesülés (amely rendkívül fontos téma) és a gazdasági és monetáris unió felé történő elmozdulás tekintetében. Ilyen értelemben a kohéziós politika a múltbeli szerepéhez képest is fontosabb szerepet tölt be.

Amikor a 2020 utáni jövőnkéről beszélünk, nem felejthetjük el azokat a helyi régiókat, ahol nem megfelelő az egyensúly és jelentős hiányosságok vannak, valamint ahol állampolgárok tízmilliói jelentős, tőlük független okok miatt gazdasági, foglalkoztatási és társadalmi szempontból hátrányos körülmények között élnek, amely elsősorban kevesebb növekedési lehetőséget tesz lehetővé a számukra. Ferenc pápa az Európai Parlamentben

tett 2014-es látogatásán hangsúlyozta, hogy Európa egészének le kell küzdenie az állampolgárok intézményekkel szembeni bizalmatlanságát, amelyekre távoli és a lakosság elvárásainak messze nem megfelelő szabályokat hozó szervként tekintenek. Az egyesült Európa gondolatát megihlető eszményt megint a mindennapi tevékenységeink középpontjába kell helyoznunk.

A kohéziónak, a megosztásnak és az állampolgárok véleménye meghallgatásának ismét kiemelten fontos szerepet kell adni, miközben az uniós intézmények formalitásainak a háttérbe kell vonulniuk. A jövőt a reménnyel kellene összekapcsolnunk, kezdve a fiatalabb generációval. Vissza kell nyernünk a bizalmat az egyesült, békés, együttérző, kölcsönösségre alapuló és proaktív Európa építése érdekében. Ezért nem szabad meglepedkezünk Robert Schuman, Jean Monnet, Alcide De Gasperi és Altiero Spinelli tetteiről, akik közvetítették számunkra azokat az értékeket, amelyekre új lendülettel és lelkesedéssel kell építkeznünk. Ma Puglia elkötelezetten támogatja az európai eszményeket és az új fejlesztési politikákat a jóléti rendszerekben, a környezetvédelemben és a gazdaságban. A 2014–2020-as

programozási időszak strukturális alapjai segíteni fognak bennünket a régió céljainak elérésében.

Melyek a különböző alapokat és pénzügyi eszközöket integráló új megközelítés előnyei és hátrányai? Hogyan biztosítható a konkrétumok elérése és a komplementaritás?

A zöld gazdaságban rejlő lehetőségek kiaknázása, a munkavállalók és vállalkozók készségeinek javítása, az intelligens képzési és szakosodási stratégiák támogatása – amelyek során elsősorban új munkalehetőségeket hozunk létre a fiatalok számára –, a társadalmi befogadás növelése, valamint az új társadalmi és gazdasági szegénység elleni küzdelem: ezek azok a fő célkitűzések, amelyek egyre integráltabb és a valós szükségletekhez közelebb álló eszközöket igényelnek. A már meglévő képességekre és tapasztalatokra építünk. Ezek Pugliát az uniós forrásokat egyik legjobban kihasználó régiójává tették, és lehetővé teszik a források és a pénzügyi konstrukciók még jobban történő kiaknázását.

Pozitív eredmények születtek a kisebb vállalkozásokba történő beruházási támogatások terén, amelyek során az üzem és a berendezés költségeinek támogatása (közpénzeket felhasználó) garanciahitel partnerségekkel kombinálható a hitelhez történő hozzáférés egyszerűsítése érdekében. További pozitív példaként emelhető ki a termelési

beruházások és a munkavállalók szakképzési terveinek integrációja, a fiataloknak nyújtott vállalkozásindítási segítség (NIDI – Nuove iniziative d'impresa; (Új vállalkozásindítási kezdeményezések)) és a PIN – Pugliesi Innovativi; (Innovatív pugliaiak)), valamint a kisebb vállalkozásoknak nyújtott mikrohitel (az első és az utolsó lehetőséghez a szabaddúsók is hozzáférhetnek).

Kiemelten fontos kérdés az uniós források felhasználása az egyszerűsítés jegyében. Hogyan tudnak ehhez hozzájárulni a régiók?

Főként azzal, hogy jobb tájékoztatást adnak az uniós szabályozásokról. Ha a kedvezményezettek nem ismerik eléggé a folyamatokat, a végrehajtási folyamat és annak időtartama kitolódik, amelynek következményeként ezek nem egyeznek az uniós forrásokat felhasználó kiadások beszámolási időszakaival. Ugyanakkor azonban hangsúlyozni kell, hogy uniós szinten nagyobb erőfeszítésre van szükség a kezeléshez és az ellenőrzéshez kapcsolódó különböző szempontok egyszerűsítése tekintetében. Jelentős haladást értünk el, de még mindig van tennivaló.

Ezenkívül nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy az egyszerűsítést az uniós jogszabályok és az egyes tagállamok által elfogadott jogszabályok következetes és integrált megközelítése révén kell elérnünk. Ez rendkívül fontos olyankor, amikor a különböző helyi és nemzeti közigazgatási szervek közbeszerzéssel kapcsolatos irányelveket, illetve engedélyezési eljárásokat ültetnek át a nemzeti jogba. Olaszország például nemrég jóváhagyta az új, egységes szerkezetbe foglalt közbeszerzési eljárásokról szóló törvényt. Reméljük, hogy ez konkrét

segítséget nyújt az eljárások egyszerűsítésében, valamint az állami beruházások végrehajtási idejének csökkentésében, amelyek európai szinten még mindig a leghosszabb időszakok között találhatók.

Milyen eredményekre számít a 2014–2020-as időszak végéig?

A 2014–2020-as programozási időszak célja, hogy Pugliát egyre innovatívabbá, vonzóbbá és fenntarthatóbbá tegye társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi szempontból is. Azt szeretnénk, hogy a régió képes legyen a jelentősebb termelési célú beruházások és több turista idevonzására az itt élők és az ide látogatók életszínvonalának javítása révén. Ezenkívül célzott és integrált jóléti szolgáltatásokkal, valamint aktív foglalkoztatási szakpolitikákkal befogadóbbá szeretnénk tenni a régiót a leginkább hátrányos helyzetben levők számára. Ennek érdekében jelentős beruházásokat tervezünk az intelligens képzési és szakosodási stratégiákba, a zöld gazdaság és a tömegközlekedési eszközök javításába, valamint elsősorban a készségfejlesztésbe. Szeretnénk, hogy a régió vonzóbbá váljon a pugliai és a régió kívülről érkező fiatalok számára, mivel a magas életszínvonal

együtt jár a kiváló minőségű egyetemi rendszerrel, valamint a dinamikus és proaktív vállalkozási struktúrával.

Puglia az adriai és a jón-tengeri makrostratégia egyik régiója. Mire számít ilyen tekintetben?

Az adriai és jón-tengeri makrostratégia a többi regionális együttműködési programmal együtt kulcsfontosságú szerepet tölt be az EU-szkepticizmus leküzdésében, kezdve a közös érdekű kérdésekben történő együttműködéssel. A makrorégiók a helyi érdekelt felek preferenciális környezetének számítanak, ahol közvetlenül részt vehetnek a szupraregionális vagy nemzetek feletti szinten őket leginkább érintő döntések meghozatalában. Egyúttal pedig széles mozgásteret biztosítanak a kohézióknak, valamint a függőleges és a vízszintes szubsidiaritási szakpolitikáknak. Az adriai térségnek különösen meg kell erősítenie az integrációs és megosztási folyamatait a környezetvédelem, a gazdaság, az infrastruktúra, valamint a létesítmények és a kultúra kérdéseit illető fontos kérdések tekintetében. A régiók közötti együttműködés hasznos és kedvező Európa számára, mivel bizonyítja, hogy a párbeszéd és a részvétel kultúrája az egyetlen, amely elősegíti a helyi régiók növekedését és fejlődését egy talán egységesebb és az állampolgáraihoz közelebb levő Európában. ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2015/08/european-commission-adopts-eur7-billion-operational-programme-for-the-italian-region-of-puglia